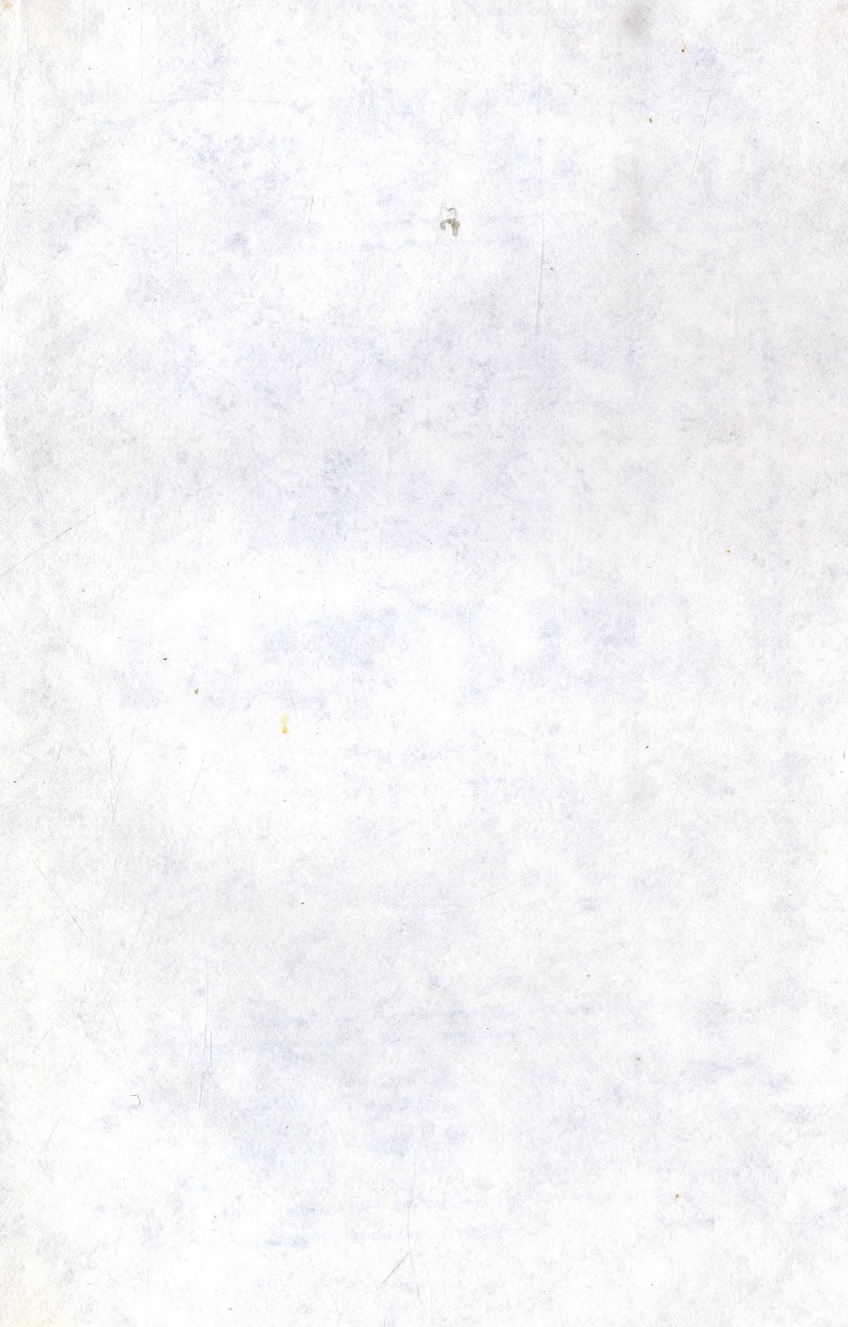

Загальне
Право
Голосованя

7269

10

3

ЗАГАЛЬНЕ

**ПРАВО
ГОЛОСОВАНЯ.**

ПІД РОЗВАГУ
РУСКИМ СЕЛЯНАМ.

Амб. в 26

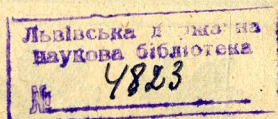

№ 10. 9
Львівська
Бібліотека
В. С. 85.

Дар. п. Мисла Ігнатівського від Львова

T3. (2yn) 0

НАКЛАДОМ: ВАСИЛЯ КУШНІРА.

ЩОСЬ ПСУЄ СЯ.

Від давен-давна, важні світові події, попереджували знаки на небі і якійсь дивний і несамовитий несупокій на землі. Люди взаїмно ненавиділи ся, брат наставляв на брата, всюди давав ся видіти якійсь нелад, несупокій, зденервованє, і непевність.

Такі самі признаки можна було і в послідних роках запримітити.

В краю нашім наставляла чимраз більша нужда, а нарід замість радити над поправою своєї долі, почав взаїмно на себе ворогувати і негодувати. Потворили ся різні партії а сини одної матери-землі, воюють поміж собою немов дикуни.

Найперше вибухла якась дивна а зовсім неоправдана ненависть до Поляків. Ненависть тую, викликали не обставини, але злі люди, котрі раді би довести до братовбійчої борби Русинів з Поляками.

Дальше і поміж Русинами потворили ся різні партії як: українці, радикали, москвофіли, барвіньщуки, соціялісти, — розділили селян на різні табори, тай так їх поріжнили з собою, що нині в кождім селі є кілька партій а одна утопила би другу в ложці води.

На небі від кількох літ показували ся в ріжних місцях якійсь надприродні явища, о котрих розписували ся газети. То червоні луни покривали місцями небесний овид, то знов в деяких місцях показувала ся якась дивна ясність, а люди з трівогою приглядали ся тим небесним знакам і ріжно толкували собі їх значінє.

Тай дійсно діждалисьмо ся біди. Діждалисьмо великої, кровавої війни, якої єще сьвіт не бачив ані гістория не записала.

ВІЙНА В РОССИЇ.

На далекім Всході прийшло до завзятої борби Росії з Япанцями. По обох сторонах ставало до бою по пів міліона війська, а майже половина з них полягла на полю слави або вернула домів вічними каліками без рук і нїг.

Россия програла тую війну на всіх пунктах. Япанці розбили кілька разів російську сухопутну армію, і знищили цілковито російську флоту на морю.

З того погрому скористали російські революціонери і викликали в цілім краю революцію, домагаючи ся заведеня конституційної управи в державі і загального, безпосереднього права голосованя при виборах.

РЕВОЛЮЦІЯ В РОССІЇ.

Револуціонери користаючи із загального невдоволення, пануючого в краю із за програної війни, збунтували найперше робітників. котрі перестали робити, дальше почали нападати і рабувати склепи і державні каси, приостиновили почтовий і желізничий рух, а вкінци почали модрувати міністрів, урядників, військо і жандармів.

Цар маніфестом виданим в жовтні м. р. заявив, що годить ся на заведење конституції, але розбрикані банди, допускають ся мимо того мордів і рабунків, чим спинюють виконанє доброї волі царя.

ВІСТИ З РОССІЇ.

Вісти про ворохобню в Россії почали поволи доходити і до нашого краю, тай позавертали голови ріжним нашим крикунам, котрі на взір російських револуціонерів, почали ширити агітацію за заведенєм в нашій державі загального, безпосередного права голосованя, бо чули, що заведеня такого права домагають ся в Россії.

ЯКЕ БУЛОБИ У НАС ЗАГАЛЬНЕ ПРАВО ГОЛОСОВАНЯ?

Після доси обовязуючих постанов, виборче право до парламенту опирає ся по части на т. з. основах „репрезентації інтересів“, а по части також на основах загального го-

лосованя. Виборці суть поділені на пять виборчих курій а то: 1. курию більших посілости земских, 2. курию торговельних палат, 3. курию міст, 4. курию сельських громад, 5. загальну курию. В перших отже чотирох куриях поділені суть виборці після суспільних верств: суть там отже дідичі. купці, міщани і селяни, і можуть вибирати собі, кождий в своїй курії, таких послів, котрі би добре боронили їх інтересів. Натомість в пятій курії мають право голосованя всі повнолітні горожани, котрі не потребують оплачувати ані шелюга податку.

Отже право виборче наше є правдивим правом виборчим загальним, то значить, що жаден горожанин, ані задля свого стану, ані задля браку майна або образования не є від него виключений.

Неправдою отже воюють ті, котрі голосять, що робітники і бідаки позбавлені суть виборчого права.

Для всіх виборців чотирьох перших курій суть різні застереження, під котрими прислугує їм право голосованя, іменно установлене є там висота податку, який мусить виборець оплачувати аби мав право голосованя, а зате в пятій курії нема жадних обмежень; там голосує кождий що скінчив 24 літ, не є дурноватий і не був судово караний.

Такі самі постанови обовязують також при виборах до сойму, з тою рїжницею, що там вибирають послів лише чотири курії а пятої нема.

Той дотерішний, цілком справедливий стан не сподобав ся в першім ряді соціялістам,

а за ними потягають і деякі иньші партії. Вони домагають ся передовсім знесеня курий а заведеня такого голосованя, яке обовязує в V. курії т. є. аби признано право голосованя всім тим, що покінчили 24 рік життя. Чи се булоби справедливо? Ми відповімо що ні.

Горожанам, оплачуючим всякі державні податки, прислугує право контролї, на які ціли уживає правительство зложені через них гроші. Право тоє виконують вони через своїх послів. Справедливість отже каже признати, що право тої контролї прислугує лише тим, котрі причиняють ся до державних видатків, котрі складають ся на тії видатки. Якимже правом має щось контролювати той, хто не дав там ані одного шелюга.

Наколи соціялісти і ріжних ґатунків радикали жадають для себе рівних прав з иньшими то найже на рівні з ними оплачують всякі тягарі, податки і данини, то тогди можна говорити о рівности, але так як вони хотять, то небулоби по справедливости.

Ми не мішаємо ся до иньших курий, най там боронять ся тії, що до них належать. Нас лише інтересує курия IV. т. є. курия меньших посіlostий, або курия селяньска.

В тій курії голосують селяни і то такі, що оплачують найменьше 8 К. річного податку. Доси отже ґазда що платить податок, має при виборах голос.

Тепер придивім ся, якби то виглядало, наколиб заведено загальне, рівне право голосованя.

Той сам ґазда, тримає одного пастуха, одного парібка до коний, а що сам вже старий і нездужає, то господарку ведуть ему два сини і еще оден наймит. І щож з того вийде? Господарка его велика, податки платить високі, тож при виборах схоче віддати голос на такого, о котрім знає, що буде добрим послом, а яко чоловік старший і статочний, вміє розрізнити чоловіка чесного від звичайного пискача або волоцюги.

Та щож з того, коли при голосованю пастух, фірман і третий наймит з синами переголосують его і старий голова господарства, кормитель і пастуха і фірмана і синів і їх родин, мусить послухати їх голосів і хоч оплачує податки і їх одержує, мусить підчиняти ся їх волі.

Чи ж се рівне і справедливе голосованє? Здаєть ся, що кождий, навіть найтемнійший чоловік мусить сказати — що ні.

А коли вже малиби завести рівне загальне право виборче, якого домагають ся соціялісти, то право голосованя мали би й діди, що з торбами по селу ходять, та бо й горожани, що пропили свій ґрунт тай топлять жидам в грубах, і скажіть же нам тепер, яка би то була рівність і справедливість, аби дід з торбами, паниця з під плота і пастух від свиний мав таке саме право, як господар на ґрунті?

Таж діди, пастухи, свинарі і всякого рода нероби при всяких виборах переголосовалиби чесних господарів а послами ставалиби тії, що потрапилиби з'єднати собі їх ласку.

От такого то права домагають ся для Вас Братя Селяни панове соціялісти. Найсмішнійше виглядає, що деякі селяни незнаючи о що ходить, горлають по вічах — за тим правом, котре має їх зрівнати з фірманами і свинопасами.

От скажемо Вам правду, що соціялісти і всякого рода радикали видячи темноту селяньского народу, хотять з неї скористати і забрати їм права, якими вони доси покоришували ся.

То не штука удавати приятеля, кричати за зрівнанєм всіх людей, але треба подбати, аби тоє зрівнанє відбуло ся на однакових обставинах.

А якіж тут рівні права?... Газда платить податок, платить додатки, оплачує ріжні конкуренції, дає рекрута, відроблює шарварок, оплачує рогачки і поносить всякі драчі а туть єго зрівнають з першим ліпшим дрантюхом і то має бути для него добродійство, о котре кажуть єму остро упоминати ся

Таке зрівнанє вийде на користь соціялістів а не селян.

Ви Братя Селяни будете платити податки, а вони будуть за Вас вибирати послів.

Знаємо з практики, що тепер діє ся при виборах.

Ледви їх розпишуть, то вже ватаги ріжних агітаторів крутять ся по селах і баламутять людям голову.

Доси виборцями були звичайно люди чесні, поважні, і вони леда кому не повірили. Але скоро би заведено загальне право голо-

сованя, то тогди ріжним мантиям лекше буде підмовити для себе пастухів і дідів, і тому то соціялісти так домагають ся того права, бо тогди змоглиби Вам скорше видерти для себе посольські мандати при помочи Ваших наймитів.

А що соціялісти переважно жида, то з заведенем загального права голосованя діждалибсьмо ся того, що нашими селяньскими послами, сталиби соціялістичні проводирі жидки і всякі недовірки.

А чиж не встид би був для наших селян — мати таких заступників?

А тепер еше звертаємо Вашу увагу Братя Селяни на тую обставину, що у нас більша часть селян незнає письма, а що при загальнім праві голосованя, голосує ся картками, то при виборах ріжні агітатори виписувалиби на картках своїх кандидатів а не тих, котрих хотілиби селяни.

І знов прийшлоби з того до невдоволення, бо послом ставби не той, кого хотіли селяни.

ДО ЧОГО ДІЙШЛО В РОСИЇ.

В Росиї, деякі люди, на своє нещастє, повірили тим революціонерам тай соціялістам, і почали бунтовати ся.

Але хоч російська держава по війні дуже ослаблена, то прецінь не уступила їм.

Против ворохобників вислано військо і прийшло знов до великого розливу крови. Погибло кількадесять тисяч найліпших людей, котрих цілою виною було те, що дали

ся підмовити дурисьвітам, котрі як побачили, що не виграють, повтікали.

Тяжко отже відпокутували російські селяни свою легковірність і не лише нічо не виграли, але ще пошкодили собі і иньшим, бо через їх бунт здержано заведене конституційної управи.

А У НАС?

Така сама біда починає ся і у нас. Горстка несовістних людей починає бунтувати людей, по селах завязують комітети і баламутять людям голову, аби їх довести до нового нещастя.

Хтож бо у нас по правді домагає ся заведеня загального права голосованя?

Чи може селяни? Сохрань Господи! У нас за заведенем того права горлають лише тії, котрі надіють ся мати з того якусь користь т. є. стати послом. Через заведене загального права голосованя, збільшилиби ся число послів, і тому ріжні панки і підпанки хотілиби конче тої реформи, аби здобути собі посольский мандат.

А що прийде з того хлопови? Більше послів, буде більше коштувати, а хто заплатить збільшені видатки як не хлоп з податків?

Чи може будуть їх платити пастухи і свинопаси, або може ріжні мійські батяри, котрих хотять зрівнати соціялісти з ґаздами?

Дякуємо за таке рівне право, — селяни его не приймають ся.

РЕФОРМА З ДОЛИНИ!

Коли різні мудрагелі кажуть, що заведене загального, рівного, безпосередного права голосовання є конче пожадане, то можна би на спробунок завести єго з долини, то є зачати від виборів до громадської ради.

Тогди селяни пізналиби, які мають з того користи. Наколиб они показали ся добрими, то можна би їх опісля завести при виборах до Сойму а доперва аж на остатку при виборах до державної ради.

А чому ж то тії панки хотять відразу реформи лише при виборах до державної ради?

ПОСЛУХАЙТЕ!

Соціялістів і жидків не сьходять вибори громадські, бо там нема для них інтересу. Радний не бере пенсії а посол у Відни має десятку денно і тому вони хотять, аби ухвалено лише виборчу реформу до парламенту.

Вони хотять через загальне право голосовання опанувати парламент, захопити в свої руки всі мандати, а опісля будуть там ухвалювати такі закони, які будуть для них користні а не для селян, не питаючи ся о те, чи хлоп оплачуючий великі податки згодить ся на них або ні.

Таж Ви знаєте, що соціялісти мають в своїй програмі між иньшими також рівний поділ ґрунтів, то чиж варто їм помагати до заведення загального права голосовання на те, аби опісля вони діставши ся до парламенту,

ухвалили рівний поділ ґрунтів і на селянських ґрунтах посадили ріжних неробів.

Таж у Франції, скоро заведено загальне право голосовання, тай соціялісти дістали ся до парляменту, то першою їх чинністю було зірвати умову з сьв. Папою римским. Забрали вони церковне майно, зрабували монастирі а сьвященникам не платять жадної платні!

Християнську віру, за котру предкі наші кров проливали, зрівнано там з поганською а церкви перемінено на магазини.

От таку то благодать принесло там загальне право голосовання, тай панованє соціялістів, вибраних при загальнім праві голосовання.

Чи ж і руский нарід, котрий сливе з побожности і християнського життя — має допустити до того?

Ні!!! Най нас Бог боронить від такої реформи, бо вона принесла би нам лише лихо, нещастє і кару Божу!

ПОВОЛИ І РОЗУМНО.

Кожду річ поважну переводить ся поволи і з розвагою.

Кому добро якоїсь справи лежить на серцю, той не буде перти на скоре її полагженє.

Вже з того поспіху, з яким соціялісти взяли ся до тої справи видко, що їм залежить на тім, аби селяни не мали часу над нею застановити ся і роздумати, чи вона для них добра або ні. Вони знають, що селяни пізна-

вши правду, відступили би їх з погордою, і тому уживають всіх сил, аби баламутити їх на вічах і нарадах тай приневолити до якого нерозважного кроку.

ДОТЕПЕРІШНА РОБОТА СОЦІЯЛІСТІВ.

Соціалізм у нас ще дуже молоденький, а вже багато наніс нам лиха. Поріжнює він Русинів з Поляками, юдить службу против дідичів і господарів, бунтує робітників против фабрикантив підкопує повагу духовенства і сьв. Церкви, попирає всюди жидів а висьміває християн, — і чиж рускі селяни мають братати ся з такою партією? Або чи з такого юдження і ворогованя вийде щось доброго для краю?

Нї і еще раз нї!

ЩИРЕ СЛОВО ДО СЕЛЯН.

Братя Селяни! Сотки віч скликує ся у нас в теперішну пору по селах. Роздають поміж хлопів різні брошури і кажуть підписувати петиції. Торочать людям голови і кажуть їм домагати ся заведеня загального права голосованя. Ба трафляють ся і такі мантиї, що підбурюють людей до штрайків і до різних нерозважних кроків. Ми з щирого серця перестерігаємо Вас перед тими підмовами. До чого вони довелиби, маєте найліпший доказ на Россиї, де поплило тільки невинної крови а здобутків нема жадних.

Справою виборчої реформи заняло ся само правительство і воно певно обдумає справедлиий закон, котрий всіх вдоволить. Ваше яке небудь нерозважне поступованє не лише стягнуло би на Вас і Ваші родини нещастє, але і спинилоби добру волю правительства а руский люд представлено би перед Цісарем і віденьськими властями яко бунтівників і ворохобників, котрі слухають підшептїв ріжних брехунів.

Нам доносять, що по селах установлено якійсь комітети, котрі мають селянам розказувати штрайки, бойкоти і т. п. дурниці.

Сьмійте ся з них і неслухайте їх! Ви маєте слухати цісарских законів а не якихсь там дурнів, котрим здає ся, що поїли всі розуми а по правді вони дурні як чобіт.

Як Вас буде хто намавляти до штрайків, або до якого бунту, то викиньте єго за обшивку за двері, а наколиб Вас силували до якогось нерозважного кроку, то дайте знати жандармам або судови а лишуть Вас певно в супокою.

*

*

*

На небі показують ся якійсь дивні знаки, поміж людьми ходить чутка, що стане ся щось злого.

Люди добрі! Стережіть ся нещастя, памятайте на Ваші діти і родини, недайте ся підмовити до якого небудь нерозважного кроку.

Моліть Бога встаючи і лягаючи аби Вам додав сил оперти ся диявольским покусам ріжних перевертнів, котрі в Вашого нещастя.

50 коп. 048
(1986)

хотять для себе осягнути користи. Не вір
брехунам, майте свій розум і не давайте їм
слуху їх підмовом а побачите, що не ста
ся Вам жадна кривда.

Жийте супокійно, любіть ся як братя
а Пан Біг Вам поблагословить і будете ті-
шити ся в щастю і супокою. Хто не послу-
хає нашого голосу — буде тяжко жалувати!

Чи Ви памятаєте рільничі штрайки? Чи
памятаєте, кільки то було по селах війська
і жандармів? Чи Ви памятаєте, кільки то лю-
дий мучило ся за свій дурний розум по кри-
міналах? Хто сидів тихо, того не чіпано.

Тай тогди крутили ся ватаги ріжних
агітаторів, тай юдили селян, обіцяючи їм зо-
лоті гори. А що стало ся?

Хто послухав, відпокутував тяжко, а агі-
татори еше насьмівали ся з селян Рускі
адвокати — обіцяли боронити селян безплатно
перед судами, а потім казали собі добре пла-
тити. Жінки і діти завмирали з голоду
а газдівство ниділо, бо господар сидів в арешті.

Не дайтеж ся тепер знов піддурити!

Проч з мантиями, проч з брехунами,
слухайте свого хлопского розуму і робіть так,
як він Вам порадить!

Р/л 4823_y

Загальне
Право
Голосованя